

School ondersteuningsprofiel / Werkgebied profiel

School: IKC Oudkarspel

Adres: Voorburggracht 423, 1724 NZ Oudkarspel

Website: www.ikc-oudkarspel.nl

Werkgebied: Oudkarspel

Samenwerkingsverband: Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Website: www.ppo-nk.nl

Inhoud

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel	2
1.1 Wat is een schoolondersteuningsprofiel?	2
1.2 Waarom een schoolondersteuningsprofiel?	2
1.3 Relatie met het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland	2
1.4 Relatie met schoolontwikkelpunten-schoolgids	2
2. Algemeen	3
2.1 Wat is passend onderwijs?	3
2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland	3
2.3 Ouders en kind	3
2.4 Ouders en kind op onze school	4
3. Onderwijsondersteuning	5
3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie	5
3.2 Onze uitgangssituatie	5
3.2.1 Maatschappelijke ontwikkelingen	5
3.2.2 Leerlingen	6
3.2.3 Factoren thuissituatie	9
3.2.4 Factoren sociaal netwerk	10
3.3 Inrichting onderwijsondersteuning	10
3.3.1 Meerkunners	10
3.3.2 Kindercoach	11
3.3.2 KanZklas	11
4. Ons schoolondersteuningsprofiel	11
5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze	16
5.1 Ondersteuningsniveaus	16
5.2 Werkwijze	17
6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school	19

1. Inleiding schoolondersteuningsprofiel

1.1 Wat is een schoolondersteuningsprofiel?

In het schoolondersteuningsprofiel leggen we ten minste eenmaal per 4 jaar vast welke ondersteuning onze school kan bieden aan leerlingen die dat nodig hebben. Ook staat hierin welke ambities onze school heeft voor de toekomst. We nemen ons profiel ieder jaar opnieuw door en passen het dan aan op kleine onderdelen.

Leerkrachten, schoolleiding en bestuur stellen samen het profiel op. Leerkrachten en ouders hebben adviesrecht via de medezeggenschapsraad.

1.2 Waarom een schoolondersteuningsprofiel?

Elke school is wettelijk verplicht om een schoolondersteuningsprofiel te hebben. Met dit profiel laat onze school zien welke extra ondersteuning we uw kind kunnen bieden. Daardoor weet u waar u aan toe bent, als het gaat om de mogelijkheden van onze school.

Op basis van het profiel bekijken we welke expertise we nog moeten ontwikkelen en wat dat betekent voor de (scholing en toerusting van) onze leerkrachten.

Het schoolondersteuningsprofiel is belangrijk voor:

- Ouders. Het biedt u informatie – wat kunt u verwachten van de school?
- De school. We zetten de beleidslijn uit – wat is onze ambitie?
- De inspectie. We leggen verantwoording af.
- Collega-scholen in ons werkgebied. We stemmen met elkaar af.
- Het samenwerkingsverband. Er ontstaat overzicht over het geheel – bieden de scholen samen een dekkend netwerk?

1.3 Relatie met het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Het samenwerkingsverband legt alle profielen bij elkaar om te beoordelen of het daarmee een dekkend aanbod kan realiseren. Doel is immers dat alle leerlingen passend onderwijs krijgen. Op basis van de schoolprofielen stelt het samenwerkingsverband de basisondersteuning vast. Dit is de ondersteuning die alle scholen kunnen bieden. Het gaat dan bijvoorbeeld om ondersteuning voor meer- en minderbegaafde leerlingen en om het omgaan met gedragsproblemen.

Ons schoolondersteuningsprofiel vloeit voort uit het ondersteuningsplan van Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Dat is een wettelijk verplicht beleidsdocument waarin het samenwerkingsverband beschrijft waar het voor staat en hoe het dat organiseert. Het complete ondersteuningsplan is te vinden op de website: www.ppo-nk.nl.

1.4 Relatie met schoolontwikkelplan-schoolgids

Activiteiten in het kader van het schoolontwikkelplan zijn in onze schoolgids omschreven in het hoofdstuk “Zorg voor leerlingen met specifieke behoeften”. Onderdelen daarvan staan verderop in dit document beschreven.

2. Algemeen

2.1 Wat is passend onderwijs?

Op 1 augustus 2014 trad de wetswijziging passend onderwijs in werking (en daarmee een ander stelsel voor extra onderwijsondersteuning). Passend onderwijs heeft tot doel om zo goed mogelijk onderwijs te bieden aan ieder kind, ongeacht de extra onderwijs- en ondersteuningsbehoefte.

Passend onderwijs berust op drie pijlers:

- Schoolbesturen/scholen hebben de taak (zorgplicht) om leerlingen een zo goed mogelijke plaats in het onderwijs te bieden.
- Iedere school is verplicht om een ondersteuningsprofiel op te stellen. Op deze wijze is duidelijk welke extra ondersteuning een school kan bieden.
- Scholen, reguliere basisscholen, speciale basisscholen en scholen voor speciaal onderwijs cluster 3 en 4 werken samen in regionale samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Voor onze regio is dat Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland (www.ppo-nk.nl). Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplan opgesteld en is (mede)verantwoordelijk voor een dekkende ondersteuningsstructuur, het toewijzen van de extra ondersteuning en de toelaatbaarheid tot scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs cluster 3 en 4.

2.2 Samenwerking binnen Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland

Alle basisscholen en scholen voor speciaal (basis)onderwijs in Noord-Kennemerland werken samen in 8 werkgebieden. Samen met de 13 betrokken schoolbesturen en gemeenten zorgen we voor een dekkend onderwijs-zorgaanbod. Belangrijke partners in ieder werkgebied zijn jeugdhulp en de leerplichtambtenaren van de gemeenten. We zijn met elkaar verbonden, zodat we optimaal aansluiten op uw kind.

Soms blijkt al tijdens de aanmelding dat uw kind méér nodig heeft dan de school in eerste instantie kan bieden. Soms wordt dat pas in de midden- of bovenbouw duidelijk.

Heeft uw kind extra onderwijsbehoeften? Dan schakelen wij de consultant passend onderwijs van ons werkgebied in. Samen met u gaan we op zoek naar de beste oplossing voor uw kind. Daarbij hanteren we een duidelijk omschreven werkwijze, waarover u meer kunt lezen in hoofdstuk 5. Zo zorgen we ervoor dat alle stappen in de juiste volgorde worden gezet.

2.3 Ouders en kind

Ouders zijn in ons samenwerkingsverband educatieve partners. U bent altijd betrokken bij het bepalen van het passende onderwijs – zie ook hoofdstuk 5 – u neemt deel aan het multidisciplinair overleg (MDO) met de leerkracht, intern begeleider en de consultant passend onderwijs van het samenwerkingsverband. Ouders zijn partners in de besluitvorming en geven toestemming voor de uitvoering van de gemaakte afspraken. Tijdens het MDO maken we stapsgewijs een passend plan en leggen we afspraken vast. Het TOPdossier, een webbased programma, helpt ons hierbij.

2.4 Ouders en kind op onze school

Alle betrokkenen- kinderen, leerkrachten en ouders- zijn verantwoordelijk voor de maximale ontwikkeling van het kind. Dit doen wij door middel van openheid náár elkaar, respect vóór elkaar en vertrouwen ín elkaar. Ouders en andere betrokkenen worden door ons (pro)actief bij de school betrokken.

3. Onderwijsondersteuning

3.1 Visie op onderwijsondersteuning en de ambitie

IKC Oudkarspel is een plek waar alle kinderen uit Oudkarspel en omgeving kunnen opgroeien onder één dak. Centraal daarbij staat toekomstgericht en innovatief onderwijs en opvang met aandacht voor talentontwikkeling, zodat de kinderen goed voorbereid een uitdagende toekomst tegemoet gaan. Hiervoor is lef nodig. Lef om over uitdagingen in de toekomst na te denken en vooruitstrevend onderwijs en opvang aan te bieden. Lef om talenten bij zowel kinderen als medewerkers te ontdekken en tot bloei te laten komen. Lef om dit alles samen, in verbinding, te realiseren. Om richting te geven aan onze plannen handelen we vanuit de volgende missie: 'Samen bouwen aan een toekomst vol uitdaging!'.

De volgende kernwaarden staan binnen IKC Oudkarspel centraal: Samen, Toekomstgericht, Talentontwikkeling, Doorgaande lijn.

3.2 Onze uitgangssituatie

Door onze eigen uitgangssituatie in beeld te brengen, kunnen we als school beter aansluiten bij de onderwijsbehoeften van onze kinderen en ouders. Deze nemen we ook mee in onze ambities, schoolplan en professionalisering.

Het leren en de ontwikkeling van kinderen wordt beïnvloed door een heel scala aan factoren. Wij hebben daar niet altijd invloed op, maar kunnen er wel zo veel mogelijk rekening mee houden in het belang van de kinderen.

Factoren die van invloed zijn op het leren en de ontwikkeling van kinderen:

- Maatschappelijke ontwikkelingen
- Factoren leerlingen
- Factoren thuissituatie
- Factoren sociaal netwerk

3.2.1 Maatschappelijke ontwikkelingen

Scholen – en vooral passend onderwijs – hebben een maatschappelijke opdracht. We dragen zorg voor een optimale omgeving, waarin alle kinderen zich kunnen ontwikkelen en hun talenten leren benutten om als volwaardig mens te leven. We bereiden leerlingen voor op de toekomst, zodat zij als volgende generatie de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor zichzelf, mens en milieu.

In onze maatschappij zien we de volgende tendensen:

- Het aantal kinderen met uiteenlopende onderwijsbehoeften neemt toe. Met passend onderwijs als basis worden deze kinderen op de school in de buurt aangemeld. Om zo goed mogelijk aan te sluiten op de belangrijkste onderwijsbehoeften, werken we volgens de handelingsgericht methodiek¹. We kijken vooral preventief naar wat de leerling nodig heeft. De toenemende verschillen tussen kinderen vragen van scholen maatwerk.

1

- Sociaal verkeer is veranderd door sociale media. Kinderen groeien op met dagelijks gebruik van computer, smartphone en tablet. De digitalisering van de samenleving maakt veilige digitale communicatievaardigheden voor kinderen steeds belangrijker. Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen voor het leren en het opdoen van kennis. Vaardigheden als samen delen, samen leren en samen creëren, kritisch denken, problemen oplossen zijn belangrijker en complexer geworden.
- De ouderpopulatie is divers. Er zijn meer verschillende manieren van opvoeden. Opvoedingsoriëntaties worden beïnvloed door herkomst, geloof, sociale status en opleiding. Ouders vormen voor kinderen de context waarin ze opgevoed worden. Partnerschap tussen ouders en school is dan ook belangrijk om elkaars opvoedingsoriëntatie te begrijpen én af te stemmen in het belang van het kind.

3.2.2 Leerlingen

Om zicht te krijgen op de factoren rond de leerlingen brengen wij eerst hieromtrent een aantal gegevens in beeld.

In het schooljaar 2022-2023 is/zijn er in totaal:

- 1 leerling verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)
- geen leerlingen verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)
- 39 leerlingen die extra ondersteuning hebben gekregen in school.
- 9 leerlingen die met een eigen leerlijn hebben gewerkt.

In de afgelopen 4 jaar is/zijn er in totaal:

- 7 leerling verwezen naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO)
- 1 leerling verwezen naar het Speciaal Onderwijs (SO)
- 54 leerlingen die extra ondersteuning hebben gekregen in school.
- 17 leerlingen die met een eigen leerlijn hebben gewerkt.

Deelname aan het onderwijs in het schooljaar 2022-2023:

		Aantal
Doubleren	onderbouw	0
	middenbouw	0
	bovenbouw	0
Schoolloopbaan verlengingen. Alleen van toepassing bij verlenging groep 2	onderbouw	0
	middenbouw	0
	bovenbouw	0
Ziekteverzuim	Onderbouw 1-2-3	ParnasSys geeft geen totaal overzicht van deze cijfers, dit wordt
	Middenbouw 4-5	
	Bovenbouw 6-7-8	

Handelingsgericht werken, HGW, is cyclisch oplossingsgericht en kent 4 fasen: waarnemen-begrijpen-plannen-realiseren. Bron N. Pameijer <http://wij-leren.nl/hgw-pameijer.php>

		teruggekoppeld aan ParnasSys.
Thuiszitters	onderbouw	0
	middenbouw	0
	bovenbouw	0
Schorsing	onderbouw	0
	middenbouw	0
	bovenbouw	0

Uitstroom in het schooljaar 2022-2023:

	Aantal/%
Gymnasium/atheneum	2 / 5%
Vwo/havo	8 / 24%
Havo	5 / 15%
Havo/vmbo TL	2 / 5%
Vmbo TL	3 / 10%
Vmbo TL/KB	6 / 20%
Vmbo KB	3 / 10%
Vmbo BB/KB	2 / 5%
Vmbo BB	2 / 5%
Praktijkonderwijs	0 / 0 %

Extra ondersteuning in het schooljaar 2022-2023 op basis van de verschillende clusters van onderwijsbehoeften. Uitgedrukt in percentage van totaal aantal leerlingen.

Onderwijsbehoeften	Aantal / %	Onderwijsbehoeften	Aantal / %
specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.	<10%	specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedragsinterventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.	<15%
specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.	<10%	specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat de leerling naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.	<5%
specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om	<5%	specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede	<10%

leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.		leeromgeving, die verder gaat dan het bestaande curriculum.	
specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).	<5%	specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij taalvaardigheden worden ontwikkeld in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.	<10%
specifieke behoefte om het leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).	<15%	anders, namelijk:	

De hierboven weergegeven cijfers geven geen specifieke indicatie voor factoren die invloed hebben op de ondersteuning van leerlingen.

De overheid verwacht dat basisscholen kinderen met specifieke behoeften zelf de zorg kunnen bieden die zij nodig hebben (zorgplicht). Voor deze groep kinderen en ter ondersteuning van de leerkrachten is er op IKC Oudkarspel een intern begeleider en een onderwijsassistent benoemd. De intern begeleider coördineert de zorg. De groepsleerkrachten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van deze zorg en indien van toepassing de begeleiding van de onderwijsassistent. Daarnaast vindt ondersteuning plaats door externen. De school krijgt ondersteuning van het Samenwerkingsverband Noord-Kennemerland middels een onderwijsconsulent en vanuit Centrum Jeugd en Gezin door middel van een CJG-coach.

Op groepsniveau

Wanneer een kind in de eigen groep met zijn gedrag of met de leerstof tijdelijk problemen heeft, probeert de groepsleerkracht dit kind in eerste instantie zelf te helpen. Aan de hand van gerichte waarnemingen, het corrigeren en analyseren van de dagelijkse verwerkingsopdrachten en toetsen, brengt de leerkracht het knelpunt in beeld en past de begeleiding in de klas aan. Is er meer hulp nodig dan in de verlengde instructie wordt geboden, dan wordt er een hulplan opgesteld dat met de ouders wordt besproken. Tijdens het werken in de klas krijgt deze leerling extra aandacht of aangepaste opdrachten.

Op schoolniveau

Wanneer een leerling ondanks de extra zorg van de leerkracht, niet het gewenste of in ieder geval een hoger niveau bereikt, wordt het kind aangemeld bij de intern begeleider. Alle informatie over het kind wordt doorgesproken en de resultaten van de begeleiding worden geanalyseerd. Samen bespreken ze hoe de leerling verder begeleid zal worden. De ouders worden hiervan op de hoogte gebracht middels een persoonlijk gesprek. Er wordt een individueel hulplan opgesteld waarvan de vorderingen regelmatig besproken worden door leerkrachten en ouders.

Mocht na bovenstaande stappen het onderwijsresultaat toch tegenvallen, dan wordt na toestemming van de ouders, de hulp ingeroepen van de onderwijsconsulent en/of de CJG-coach. Met elkaar wordt dan bekeken wat er nodig is om toch de nodige zorg te kunnen bieden. Deze zorg wordt dan via een arrangement aangevraagd. De onderwijsconsulent is samen met een commissie

verantwoordelijk voor het toekennen van de gelden die hiervoor nodig zijn. Aangezien in het bieden van zorg steeds de Plan-Do-Check-Act cyclus wordt doorlopen, is het arrangement maar geldig voor een bepaalde periode. Is na deze periode de hulp nog steeds noodzakelijk, dan wordt verlenging van het arrangement door de school aangevraagd. Mocht het nodig zijn dat een kind onderzocht moet worden, dan kan dat alleen met toestemming van de ouders plaatsvinden.

Resultaten van onderzoek kunnen leiden tot:

1. Advies aan de school hoe met het kind om te gaan.
2. Advies voor externe hulp of vervolg onderzoek.
3. Advies voor verwijzing naar een andere school.

In alle gevallen geldt dat er altijd gesprekken met de ouders gevoerd worden.

3.2.3 Factoren thuissituatie

96% van de kinderen binnen het onderwijs is woonachtig in de gemeente Dijk en Waard. 85% hiervan woont in Oudkarspel. Oudkarspel kent geen nieuwbouwwijken, maar bestaande wijken zijn aan het 'verjongen'. Er melden zich dan ook veel nieuwe, nog niet bekende, gezinnen aan bij het IKC. Ook zien we een toename van het aantal niet-Nederlandstalige kinderen. In totaal zijn er 20 kinderen binnen IKC Oudkarspel onderwijs (7%) waarvan één of twee ouders geboren is/zijn in het buitenland.

IKC Oudkarspel onderwijs heeft een gemiddeld gemixte kindpopulatie op het gebied van sociale achtergrond en leefklimaat. Het leerlinggewicht is 29,9.

Noodzakelijke ondersteuningsbehoeften ouders:

Betrokkenheid / participatie in de school

- Ouders hebben direct toegang tot de resultaten van de kinderen.
- Ouders hebben inspraak d.m.v. deelname aan ouderraad en medezeggenschapsraad
- Er vindt een startgesprek aan het begin van het jaar plaats en vervolgens KOM-gesprekken. Ouders worden op deze manier op de hoogte gehouden. Daar waar nodig worden er extra gesprekken ingepland (dit kan op verzoek van ouders en/of leerkracht).
- Ouders ontvangen één keer per maand een nieuwsbrief.

Onderbouwing en achtergrond van keuzes door de school

- Ouders zijn op de hoogte van de ontwikkelingen van hun kind. Mocht er sprake zijn van extra zorg staan school en ouders naast elkaar op zoek naar de mogelijkheden om hier beter op in te spelen.

Hulp bij de opvoeding

- Mochten er signalen zijn dat er behoefte is aan ondersteuning in de thuissituatie dan zal de leerkracht of intern begeleider hierover in gesprek gaan met de ouders. Hierbij kan de expertise worden ingeroepen van de aan het IKC verbonden Centrum Jeugd- en gezinscoach of ouders kunnen zelf contact opnemen met CJG of de GGD.

Begeleiding bij schoolse zaken

- Communicatie tussen ouders en school is voor ons een belangrijk aandachtspunt om zo de ouderbetrokkenheid te vergroten.

3.2.4 Factoren sociaal netwerk

Het sociaal netwerk van de populatie kan ruim worden geïnterpreteerd. Met betrekking tot de populatie van het IKC Oudkarspel hebben wij te maken met:

- Centrum Jeugd en Gezin
- GGD
- Wijkagent
- Naschoolse Activiteiten Gemeente Langedijk
- Sportservicepunt Langedijk
- Consulent Leerrecht
- Jeugd- en Jongerenwerkers Gemeente Langedijk

Met alle partijen is regelmatig overleg, waarbij in goede verstandhouding wordt bekeken wat het beste is voor de populatie van de gezinnen in Oudkarspel.

3.3 Inrichting onderwijsondersteuning

Onze reguliere aanpak is in alle opzichten erop gericht dat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en leren. Hiermee stimuleren we de ontwikkeling (het leren van kinderen) en proberen we belemmeringen in de ontwikkeling/het leren te voorkomen. We maken werk van een sterk didactisch en pedagogisch klimaat. Zie onze schoolgids.

Dit betekent niet dat we belemmeringen altijd kunnen voorkomen. We willen (mogelijke) belemmeringen in het leren/de ontwikkeling van een kind vroegtijdig signaleren. Daarvoor hebben we een 'handelingsgerichte ondersteuningsstructuur' ingericht. Zie ons zorgplan.

Onze ondersteuningsstructuur sluit aan op de werkwijze van ons samenwerkingsverband Passend primair onderwijs Noord-Kennemerland. Zie hoofdstuk 5.

3.3.1 Meerkunners

Bij aanmelding van een leerling in de kleuterklas, worden volgens de observatielijsten van UKIQ kinderen gescreend op mogelijk meerbegaafdheid. Daarna wordt er naast het observeren door de leerkrachten in de dagelijkse praktijk in groep 3 en 5 een quickscan afgenomen door de leerkrachten met behulp van het Digitaal Handelingsprotocol begaafdheid (DHH). Wanneer uit deze quickscan komt dat verdere signalering verstandig is, krijgen ook de ouders de vraag om een vragenlijst in te vullen, dit omdat begaafdheid in verschillende settings verschillend zichtbaar is. Door de gegevens van deze screenings, quickscan, (methode)toetsen, signalen van ouders en observaties van de leerkrachten met elkaar te combineren, ontstaat een goed beeld van kinderen met betrekking tot meerbegaafdheid. Als meerbegaafdheid wordt geconstateerd, dan wordt het werk voor deze kinderen vanaf groep 3 waar mogelijk en nodig gecompact en zij krijgen verrijkingsmateriaal, dat de leerkracht in overleg met de hoogbegaafdheidscoördinator aanbiedt. Zij krijgen hier instructie over van de eigen leerkracht, deze houdt ook de vorderingen bij en kan waar nodig in overleg met onze hoogbegaafdheidscoördinator de verrijking aanpassen. Er is aanbod voor verrijking op rekengebied, taalgebied en zaakvakken en algemene ontwikkeling. Doordat deze kinderen een compact aanbod krijgen, hebben zij tijd om aan deze verrijking te werken.

We streven ernaar om de meerkunners ook contactmomenten met peers te bieden, zodat zij door met kinderen die denken en leren net als zij hun zelfbeeld positiever kunnen vormen.

Tijdens alle lessen wordt er gedifferentieerd in de verwerking van opdrachten, door het aanbieden

van verwerkingen die passen bij de hogere orde denkvaardigheden van de Taxonomie van Bloom. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij IPC (zie 6.10) door de "stretch" verwerkingsopdracht aan te bieden. Daarnaast wordt er expliciet gewerkt aan de executieve vaardigheden, door het inzetten van opdrachten en het houden van gesprekken daarover.

In groep 1-2 werken we volgens de spelend leren methode. De meerkunners worden uitgedaagd door de hoeken aan te passen aan hun behoefte om meer gebruik te maken van de hogere denkkorde vaardigheden. Zo kunnen kinderen op allerlei niveaus spelen en wordt door de meerkunners ook aan vaardigheden gewerkt.

3.3.2 Kindercoach

Binnen het IKC is er één dag per week een kindercoach aanwezig. De zorg die de kindercoach biedt, is preventief of gerelateerd aan de basisondersteuning in het onderwijs. Ondersteuning door de kindercoach gaat in overleg met de intern begeleider en de ouders.

3.3.2 KanZklas

Naast regulier onderwijs biedt IKC Oudkarspel, in samenwerking met Stichting KanZ, ook onderwijs aan kinderen met een (meervoudige) beperking. De kinderen staan ingeschreven op het IKC en krijgen een eigen (speciaal) onderwijsaanbod. Meer informatie over de onderwijsondersteuning in de KanZklas is te vinden in de brochure 'KanZ Leren' van Stichting KanZ (<http://www.stichtingkanz.com/421916714>).

4. Ons schoolondersteuningsprofiel

Dat wat onze school aan kinderen kan bieden zónder extra ondersteuning van buiten, valt onder de basis- en lichte ondersteuning. Deze wordt bepaald door wet- en regelgeving én door onze ambitie en visie. Het schoolondersteuningsprofiel bevat een aantal wettelijk bepaalde elementen – bijvoorbeeld het pestprotocol – maar verder zijn er veel verschillen mogelijk tussen scholen.

In dit hoofdstuk geven we inzicht in ons schoolondersteuningsprofiel. Dat doen we aan de hand van 10 clusters van onderwijsbehoeften. Een cluster met de daarbij horende aanpak heet een arrangement. Daarnaast laten we met het profiel zien waarin we ons verder willen ontwikkelen.

1. De leerling heeft specifieke behoefte aan een leeromgeving die voorspelbaar en gestructureerd is.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school bereidt de leerling voor met het wat-, waar-, hoe- en met wie-stappenplan en zet dit in om de volgende dag voor te bereiden, zeker wanneer de dag anders verloopt dan normaal.
- Vrije momenten worden vooraf doorgesproken met de leerling: wat ga je doen? Hoe ga je dat doen? Wat als het niet lukt?
- De school benut talenten en interesses van de leerling en probeert zo via een omweg de leerling zo ver te krijgen dingen te ondernemen die eigenlijk geen optie waren. Voorbeelden zijn keuze in boeken, keuze in volgorde, keuze beloning.
- In de onderbouw is een gestructureerde leeromgeving/onderwijsleersituatie ingericht in hoeken, met een visualisatie van het hoe en wat per hoek.

- De school biedt vooraf duidelijkheid en begeleiding bij de uit te voeren taak, waarbij elk aspect wordt ondersteund door visualisaties/pictogrammen/foto's. Dit doen wij met een planbord.
- Elke klas heeft de beschikking over een concentratiescherm.
- De school betreft de ouder daar waar nodig, zodat voor de leerling een veilige omgeving gecreëerd kan worden. Denk hierbij aan kamp, schoolreis, excursies.

2. De leerling heeft specifieke behoefte aan uitdagend en aangepast onderwijs binnen een eigen leerlijn, omdat hij/zij naar verwachting het fundamentele niveau (1F) niet haalt.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Samen **met** de ouders, de leerling, leerkracht, intern begeleider en orthopedagoog is een OPP (TOPdossier) opgesteld gericht op zelfredzaamheid en probleemoplossend vermogen waarbij de leerling succes ervaart, zich competent voelt en uitgedaagd wordt. Dit doen wij met het HGW-kindplan en het voeren van kindgesprekken.
- De school onderwijst diagnostiserend, waarbij de interventies afgestemd worden op de specifieke onderwijsbehoeften, waaronder leerstijl van de leerling.
- De school betreft de leerling bij zijn/haar ontwikkeling door doelen en de resultaten zichtbaar te maken. Oefening baart kunst.
- De school maakt bewust keuzes voor toetsing. Wat heeft de leerling geleerd?
De school past verschillende vormen van geheugentechnieken gericht toe die de denkhandelingen concreet ondersteunen (bijvoorbeeld een getallenlijn), die erop gericht zijn om de leertijd zo goed mogelijk te besteden, met extra leertijd (meer oefening, stof vertragen, aangepaste doelen). Dit noemen we tempo- of taakdifferentiatie.
- De school geeft extra instructie om het inzicht en toepassing te versterken door stapsgewijs te schakelen van concreet naar symbolisch naar abstract.
- De school hanteert verschillende werkvormen en oefenmogelijkheden gericht op het bereiken van de leerdoelen en het tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften. Dit doen wij door coöperatief te leren, ICT in te zetten, rekening te houden met verschillende leerstijlen.
- De school heeft een pedagogisch klimaat gecreëerd waarbij verschillen normaal en geaccepteerd zijn. Dit doen wij aan de hand van onder andere door de Kanjertraining.
- De school benadrukt de talenten en mogelijkheden van deze leerling door regelmatig hem/haar positief onder de aandacht te brengen.

3. De leerling heeft specifieke behoefte aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school signaleert kinderen die behoefte hebben aan een uitdagende, verrijkende, verdiepende en verbrede leeromgeving, die verdergaat dan het bestaande curriculum.
- De school gebruikt zowel divergente als convergente denktechnieken. Dit doen wij met opdrachten die het kritisch en creatief denken stimuleren (filosofie), en door aandacht te besteden aan programmeren.
- De school richt een onderzoekende leeromgeving in om leerlingen te laten excelleren. Hier is aandacht voor topdown leren dat gericht is op de aanpak – het proces is belangrijker dan het product. Dit doen we door middel van het aanbieden van projecten van o.a Kinnheim.
- De school biedt structureel opbrengstgericht onderwijs op maat door zichtbaar doelen te stellen en/of door de leerling te laten stellen.

- De school laat leerlingen eigenaar zijn van hun eigen leerproces door ze eigen uitdagingen, oplossingen/werkwijzen en een planning te laten formuleren, werk te laten maken van de uitvoering en daarop te reflecteren. Dit doen we door middel van het maken van een POP

4. De leerling heeft specifieke behoefte aan een taalrijke leeromgeving, waarbij hij/zij taalvaardigheden ontwikkelt in een communicatief ingestelde omgeving waarbij er veel interactie is tussen spreker en ontvanger.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft een leeromgeving, daar waar nodig, zo ingericht dat elke wand, elke kast voorzien is van woorden, zinnen, symbolen, visualisaties met teksten, boeken en andere materialen. Dit doen we met name in de kleuterbouw. In andere groepen hangen symbolen van het geleerde (o.a. spellingsafpraak/ geleerde woorden...)
- De leerkrachten communiceren veelal in korte vertel/tekstblokken waarbij de essentie van de communicatie wordt gevisualiseerd (daar staat wat ik vertel).
- De school beschikt over leerkrachten die met gebaren de gesproken taal kunnen ondersteunen. Dit doen wij alleen in de onderbouw bij het aanleren van de letters.

5. De leerling heeft specifieke behoefte aan oplossingsgerichte gedrags-interventietechnieken die de leerling zelfstandig toepast in verschillende situaties.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school heeft affectieve educatie geïntegreerd in het onderwijs. Dit doen we met de Kanjertraining en Taakspel (in te zetten waar nodig).
- De school legt haar grenzen en maatregelen bij gedragsproblemen vast in een protocol. Hierbij blijft de positieve intentie van negatief gedrag in het zicht.
- Op school is een kindercoach aanwezig die op aanvraag ingezet kan worden bij de hulpvraag van een leerling.

6. De leerling heeft specifieke behoefte aan passend leesonderwijs om leeftijdsadequate teksten te lezen en te begrijpen.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Het leesonderwijs is afgestemd op de onderwijsbehoeften die te maken hebben met intensieve instructie, strategie-ondersteuning, aanpak en materialen, die passen bij de leeftijd. Dit doen wij o.a. met de methodiek 'Zo leren kinderen lezen en spellen', Ralfi-lezen en Taal in blokjes.
- Het leesonderwijs is verrijkt met opdrachten voor stillezen en herhaling, interactie om begrip en beleving te stimuleren, samenwerkend leren en motivatie. Dit doen wij door middel van communicatieve werkvormen.
- Het protocol leesproblemen en dyslexie is geïntegreerd in het onderwijs van groep 1 t/m 8.
- De school zorgt er voor dat compensatie of dispensatie passend bij het TOPdossier zichtbaar is op de dyslexiekaart. Dit leggen we vast in ParnasSys.

7. De leerling heeft specifieke behoefte aan passend rekenonderwijs om leeftijdsadequate rekenstrategieën toe te passen.

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De leerkrachten signaleren leerlingen met rekenproblemen tijdig door systematisch rekengesprekken te voeren en toetsen te analyseren.

- De school werkt volgens de principes van het diagnostiserend onderwijzen en handelingsgerichte procesdiagnostiek, waarbij het protocol ernstige reken-/wiskunde problemen en dyscalculie (ERWD) leidend is.
- De school analyseert en observeert met het handelingsmodel: symboliseren, voorstellen – schematiseren, voorstellen – concreet, concreet handelen.
- De school is in staat om het drieslagmodel (plannen, uitvoeren, reflecteren: protocol ERWD) als didactisch model toe te passen in het Reken/Wiskunde onderwijs.
- De school is in staat om een leerling binnen een (sub)groep leerlingen individuele ondersteuning te bieden, met specifieke instructie en oefenvormen en met (procesgerichte) feedback – gericht op het verhogen van de Reken/Wiskunde vaardigheden en betekenisverlening.
- De school heeft de beschikking over een rekencoördinator.

8. De leerling heeft specifieke behoefte aan een aangepaste, compenserende en toegankelijke omgeving (lichamelijk, audiologisch en/of visueel).

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- Er zijn aanpassingen gedaan in de schoolomgeving voor de doelgroepen.
- De school is toegankelijk voor rolstoelgebruik.
- De school heeft een invalidentoilet op de begane grond en eerste verdieping.
- De school heeft een traplift naar de 1^e verdieping.
- De deuren in de school zijn rolstoelvriendelijk.
- De school heeft een voorziening getroffen voor medicatie en rust voor leerlingen met een fysieke aandoening.
- De school beschikt over een handelingsprotocol voor verstrekking en toediening van medicatie en medisch handelen op verzoek.
- De school beschikt over rustige plekken waar kinderen zich terug kunnen trekken. O.a. kantoorruimtes, leeshoek met bankjes en de voormalige koffiekamer.

9. De leerling heeft specifieke behoefte om zijn/haar leren te ontwikkelen en zichzelf bij te kunnen sturen in het leren (executieve functies).

Aanpakken die de school ter beschikking heeft:

- De school is op de hoogte van de executieve vaardigheden en leerkrachten kunnen deze herkennen. Dit doen wij door te observeren, te luisteren naar ouders en het kind. Vervolgens stimuleren wij deze vaardigheden door:
 - Respons-inhibitie: nadenken voordat je iets doet. Dit doen wij aan de hand van de Meichenbaum-methode of een aangepaste versie hiervan.
 - Werkgeheugen: informatie in je geheugen houden bij het uitvoeren van complexe taken. Dit doen wij door complexe taken op te delen in kleine stukken. De kinderen leren zelf een stappenplan te maken en stappen af te vinken.
 - Emotieregulatie: emoties reguleren om doelen te behalen of gedrag te controleren. Dit doen wij met behulp van de Kanjertraining. Allerlei spelen ter ondersteuning van de sociaal emotionele ontwikkeling zijn op school aanwezig.
 - Flexibiliteit: flexibel omgaan met veranderingen en tegenslag. Dit doen wij door regelmatig gezelschapspellen te spelen.
 - Volgehouden aandacht: aandachtig blijven, ondanks afleiding.

- Taakinitiatie: op tijd en efficiënt aan een taak beginnen in plaats van vluchtgedrag. Dit doen wij door middel van Taakspel of de leerling een maatje te geven dat hier geen moeite mee heeft.
- Planning/prioritering: een plan maken en beslissen wat belangrijk is. Dit doen wij door samen met de leerling prioriteiten te stellen. Wat eerst, wat daarna.
- Timemanagement: tijd inschatten, verdelen en deadlines halen. Dit doen wij door een timetimer in te zetten. Kinderen te bevragen op 'Hoeveel tijd mag ik gebruiken? Je maakt een plan met tijdsindicatie.
- Organisatie: informatie en materialen ordenen. Dit doen wij door bijvoorbeeld een vak een kleur te geven, een foto van 'hoe ziet mijn werkplek eruit' / 'hoe ziet mijn opgeruimde la eruit'.
- Doelgericht gedrag: doelen formuleren en realiseren zonder je te laten afschrikken. De school bespreekt doelen vooraf, maakt deze zichtbaar, bespreekt de haalbaarheid, laat kinderen vooraf inschatten hoe groot de kans is dat het behaald wordt.
- Metacognitie: een stapje terug doen om jezelf en de situatie te overzien en te evalueren. Dit doen wij door regelmatig tijdens het proces te vragen 'ben ik nog op de goede weg', een korte stop waarbij de leerling benoemt of hij/zij op de goede weg is.
- De school voorziet in het spelen van gezelschapsspelen en de leerkracht neemt hierbij een coachende houding aan.

10. Andere ondersteuningsbehoefte, namelijk:

Deze zijn niet van toepassing.

5. Extra ondersteuning: ondersteuningsniveaus en werkwijze

5.1 Ondersteuningsniveaus

Het kind krijgt op school de ondersteuning die passend is: zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. We evalueren regelmatig. Is er meer of juist minder nodig? Dan passen we het niveau van ondersteuning aan.

We onderscheiden vier niveaus van ondersteuning:

- Ondersteuningsniveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning
- Ondersteuningsniveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen
- Ondersteuningsniveau 3: extra ondersteuning door externen
- Ondersteuningsniveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Basisondersteuning

Het kind ontwikkelt zich goed met het onderwijs dat onze school biedt.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht

Niveau 1: lichte ondersteuning als onderdeel van de basisondersteuning

De leerkracht, intern begeleider, ouders of leerling hebben zorgen over – bijvoorbeeld – de cognitieve, lichamelijke en/of sociaal-emotionele ontwikkeling. Het kind komt daarom in de leerlingbespreking. Op basis van een brede analyse wordt er een plan opgesteld: één kind, één plan. We kunnen ervoor kiezen het TOPdossier, voormalig groeidocument, deel A en B te gebruiken als hulpmiddel bij de analyse. Het kind wordt altijd een tweede keer besproken in de leerlingbespreking – ook als het goed gaat. Is de lichte ondersteuning onvoldoende? Dan wordt opgeschaald naar ondersteuningsniveau 2.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider

Niveau 2: extra ondersteuning binnen de school, gericht op preventie en vroegtijdig handelen

Onze school schakelt één van de consultants van het samenwerkingsverband in. De extra ondersteuning voor het kind bestaat uit een kortdurend arrangement binnen onze school, ter versterking van de lichte ondersteuning. Het TOPdossier is leidraad voor de analyse, het plan, het overeenstemmingsgesprek en de evaluatie.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider

- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp
- Eventueel leerkracht school met speciale deskundigheid

Niveau 3: extra ondersteuning door externen

Om aan de extra ondersteuningsbehoefte van het kind te voldoen, is het nodig dat onze school gebruikmaakt van een arrangement van – bijvoorbeeld – een andere basisschool of een S(B)O óf dat onze school extra ondersteuning binnenhaalt.

De ondersteuning vindt plaats binnen onze school, buiten school of op een andere school. De consulent van het samenwerkingsverband organiseert de benodigde deskundigheid. Het TOPdossier wordt volledig ingevuld, behalve het gedeelte TLV (toelaatbaarheidsverklaring).

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Externe deskundige
- Eventueel jeugdhulp
- Eventueel intern begeleider van andere school

Niveau 4: speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs, S(B)O

Het benodigde arrangement kan alleen geboden worden door het S(B)O – voor een korte of langere periode. Vóór de toelating wordt het ondersteuningsteam versterkt met medewerkers van het S(B)O. Het TOPdossier wordt volledig ingevuld. De consulent van het samenwerkingsverband brengt het in bij de toewijzingscommissie. Periodiek wordt geëvalueerd of S(B)O nog steeds het best past bij het kind.

Ondersteuningsteam:

- Kind
- Ouders
- Leerkracht
- Intern begeleider
- Consulent passend onderwijs
- Eventueel jeugdhulp
- Vertegenwoordiger S(B)O

5.2 Werkwijze

Om uw kind passend onderwijs te bieden, hanteren alle scholen in Noord-Kennemerland dezelfde werkwijze. Daardoor kunnen we goed samenwerken. Een belangrijk hulpmiddel is het TOPdossier (voorheen: groeidocument). Heeft het kind extra ondersteuning nodig? Dan bepalen de leerkracht en intern begeleider welk niveau van ondersteuning passend is. Indien nodig schakelen we de consulent van het samenwerkingsverband in.

Overleg tussen school en de ouders

We bespreken zorgvuldig wat het kind precies nodig heeft. Wie is het kind als persoon? Wat gaat er goed? Wat gaat er minder goed? Wat is er nodig om te zorgen dat het beter gaat? In het zogeheten multidisciplinair overleg (MDO) zijn de ouders belangrijke gesprekspartners. Hierbij is ook de consulent van het samenwerkingsverband aanwezig.

Overleg met andere professionals

Soms worden er ook andere professionals betrokken bij het MDO. Bijvoorbeeld medewerkers van jeugdhulp, gemeente of zorginstellingen. Iedereen brengt zijn eigen gezichtspunt in. Zo ontstaat een gezamenlijk plan voor de juiste vervolgstappen.

TOPdossier

Het TOPdossier is een werkdocument dat ons praktische handvatten biedt om een leerling effectief te ondersteunen. Ouders worden actief betrokken bij het invullen van het TOPdossier.

Alle scholen en samenwerkende instanties zoals jeugdhulp en zorg werken met het TOPdossier – vanuit de gedachte: één kind, één plan.

Doelen van het TOPdossier

Het TOPdossier

- geeft een **goed beeld** van de ontwikkeling en behoeften van een leerling, én van de ondersteuningsbehoeften van de leerkracht, school en ouders.
- is **gespreksleidraad** bij de bespreking van de leerling in het multidisciplinair overleg (MDO).
- bevat, indien aan de orde, het **ontwikkelingsperspectief** (OPP) van de leerling.
- biedt **eenduidigheid en onderbouwing** van vervolgstappen.
- biedt mogelijkheden om met externe jeugdhulpverleners en voortgezet onderwijs samen te werken – **één kind, één plan**.

Werkgebieden

We willen het kind passend onderwijs dicht bij huis bieden: in ons werkgebied werken alle scholen samen, over de muren van de schoolbesturen heen. Het samenwerkings-verband kent 8 werkgebieden. We bundelen onze krachten, wisselen kennis uit en weten van elkaar welke expertise er is.

Meer over de werkwijze

Voor professionals heeft het samenwerkingsverband de werkwijze beschreven in de 'Handleiding groeidocument' en 'Stappen, procedures en routes' (zie bijlage). Deze zijn ook voor ouders toegankelijk. Zijn er vragen? Ouders kunnen terecht bij de leerkracht, intern begeleider of bij de consulent van het samenwerkingsverband.

6. Grenzen aan de ondersteuning van onze school

Nadat we de behoeften van uw kind goed in kaart hebben gebracht, kan duidelijk worden dat het antwoord op sommige ondersteuningsvragen buiten het bereik van onze school ligt. Deze grens in ondersteuning is niet altijd scherp. Het aangeven van grenzen is maatwerk. Analyse, eerlijkheid en helderheid zijn belangrijk om de grens van het kunnen te bepalen. Uitgaand van wat uw kind nodig heeft, zoeken we dan samen met u en het samenwerkingsverband een passende plek voor uw kind. We kijken samen naar wat het beste is voor uw kind. Het belangrijkste is dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en krijgt wat daarvoor nodig is.

Grenzen aan onze zorg

Het uitgangspunt bij een beslissing over een plek voor een kind is dat er een plaatsing kan worden gerealiseerd die perspectief biedt voor kind en school. De school moet kunnen voldoen aan de zorgbehoefte van het kind. Een plek voor een kind moet de draagkracht van de school niet te boven gaan. Een plaatsing moet in het schoolteam besproken worden en een plaatsing moet door het team worden onderschreven omdat er anders geen continuïteit is. Er wordt met name ook gekeken naar de groep (sociaal-emotionele opbouw groep) en de capaciteiten van de leerkracht om een dergelijk kind op te vangen. Het kan zijn dat de school vindt dat zij niet in staat is de leerling de vereiste zorg te bieden. In verband met de zorg voor het kind hanteren we een aantal uitgangspunten (in willekeurige volgorde):

- a) Groepsgrootte;
- b) Samenstelling groep;
- c) Effect op het onderwijs aan reeds aanwezige leerlingen;
- d) Deskundigheid personeel;
- e) Beschikbaarheid personeel (tekort, ziekteverzuim);
- f) De mogelijkheden van begeleiding door de ouder;
- g) Benodigde middelen (kosten extra personeel);
- h) De gevergde aanpassing in de organisatie, de begeleiding in het onderwijs;
- i) Werkdruk;

Deze omstandigheden kunnen ieder voor zich in een bepaalde mate bijdragen aan een verantwoorde beslissing tot plaatsing of verwijzing over te gaan.

Aandachtspunten bij de keuze voor regulier of speciaal onderwijs zijn:

- De mogelijkheden en beperkingen van het kind. Wat kan het kind wel en wat kan het kind niet aan?
- Reistijd en afstand. Kan het kind de reistijd aan?
- Wat is het belang en eventueel de meerwaarde voor het te plaatsen kind in omgang met groepsgenoten in het basisonderwijs dan wel het speciaal onderwijs?
- Wat is de meerwaarde van specifiek op het kind afgestemd onderwijs?
- Zijn er therapieën nodig onder schooltijd en zijn die te realiseren?
- Wat zijn de mogelijkheden na het basisonderwijs, dus aansluiting op het voortgezet onderwijs?
- Is het wenselijk dat kinderen uit een gezin op dezelfde school zitten?
- Waar liggen de grenzen van de school om een kind op succesvolle wijze te kunnen aannemen.